

T-2 toxin a jeho možné zneužití

*RNDr. M. Vacková, CSc.
Katedra epidemiologie
Fakulta vojenského zdravotnictví UO
Hradec Králové*

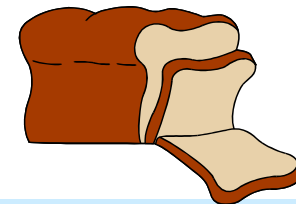
Co je T-2 toxin ?

- **Je to trichothecenový mykotoxin, který je produkován plísní rodu *Fusarium spp.***
- **Synonyma: mykotoxin T-2
fusariotoxin T-2
insariotoxin**

T-2 toxin

- **V současné době je předmětem zájmu nejen toxikologů, mykologů, lékařů, fytopatologů, ale také odborníků biotechnologických laboratoří.**
- **Běžně je spojován s poruchami zdravotního stavu hospodářských zvířat. Nachází se v řadě obilovin napadených touto plísní.**
- **Z historie (ATA) alimentární toxická aleukie (Rusko – během 2. světové války konzumace obilí napadeného plísněmi).**

T-2 toxin

- Už méně je známý fakt, že s tímto mykotoxinem musíme počítat také v souvislosti s jeho možným zneužitím k vojenským nebo teroristickým účelům.

Biologická agens podle USAMRIID`S

Bakteriální

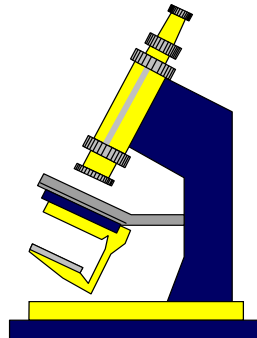
Antrax
Brucelóza
Mor
Q- horečka
Tularémie
Malleus
Pseudomalleus

Virové

Variola
Venez. encef.
Virové (HF)

Toxiny

Botulotoxin
Ricin
SEB
T-2 toxin

USAMRIID`S
U.S. Army Medical Research
Institute of Infectious Diseases

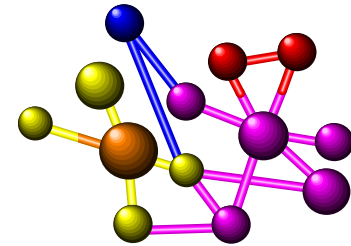

Proč právě T-2 toxin?

- **získání mykotoxinů biotechnologickými metodami nepředstavuje žádný odborný problém pro výrobu !!!**
- **odolná látka, neničí se autoklárováním, na světle se nerozkládá,**
- **může být požitá, vdechnuta nebo vstřebána kůží či sliznicí**
- **účinky na kůži podobné yperitu**
- **LD₅₀ (4 mg / kg) p.o. potkan**

T-2 toxin

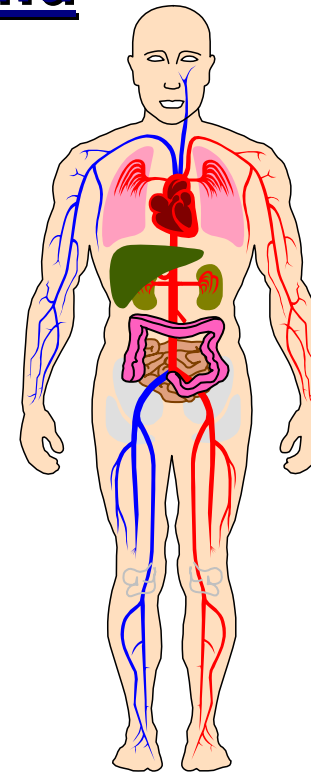
Mechanismus účinku na živý organismus

- **Inhibice syntézy proteinů a nukleových kyselin.**
- **Alteruje strukturu a funkci buněčné membrány inaktivací různých enzymů a inhibicí funkce mitochondrií.**
- **Je cytotoxický pro buňky kostní dřeně, GIT epitel. buňky, zárodečné buňky ...**

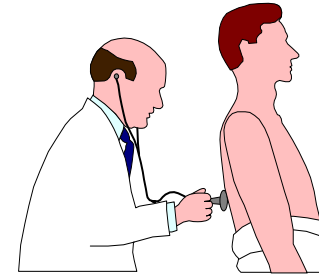
T-2 toxin

Brány vstupu toxinu do organismu

- **penetrace kůží**
- **inhalace**
- **alimentárně
(koexistence)**

T-2 toxin

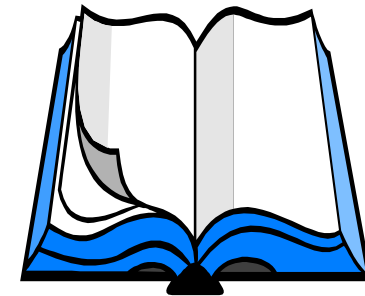

Klinické projevy

Časné příznaky už za několik minut – slzení, zarudnutí očí, neostré vidění. Na kůži se projevuje popáleninová bolest, zarudnutí, puchýře až nekrotické změny. Pálení na sliznici dých. cest, serózní rýma, epistaxe, sípavý hlas, kašel, poruchy dýchání.

Postižení GIT – nauzea, průjem, křeče

T-2 toxin

Diagnostika

- **Vysoký attack rate**
- **Úhyn různých živočišných druhů v dané oblasti**
- **Rychlý nástup klinických projevů**

Vyloučit jiné toxické látky

- **Yperit – látka zpuchýřující - detekční souprava**
- **Ricin a SEB – doprovázen horečkou, kašlem, dyspnoe, ale nevyvolává změny na kůži**

T-2 toxin

V polních podmínkách není zatím

možná rychlá specifická diagnostika !

- **na vyšetření zaslat materiál do nejbližší laboratoře (chromatografické metody)**
- **moč + krev (sérum) na detekci toxinů a jeho metabolitů**
- **pro patologické vyšetření – krev, moč, vzorek plicní a jaterní tkáně a střevní obsah**

T-2 toxin - diagnostika

Postexpoziční vyšetření

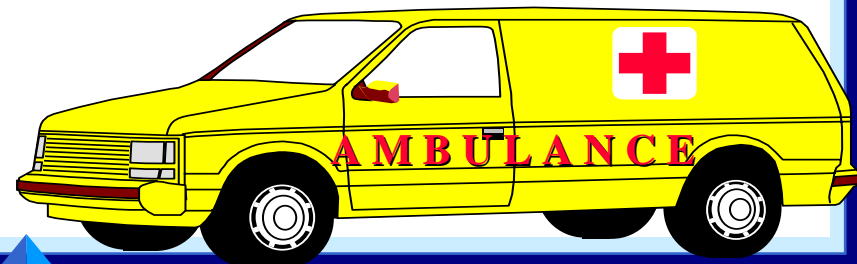
0 - 24 hod   -výtěr z nosu ev. z dutiny ústní

1 - 5 dní   -vyšetření séra a tkání
-detekce toxinu

> 6 dní
po expozici   - vyšetření moči
- přítomnost metabolitů toxinu

T-2 toxin

- **Management v ohnisku použití**
- **žádné antidotum není k dispozici**
- **omytí čistou vodou a mýdlem**
- **IPB-80 (Desprach) – univ. odmořovací prostřed.**
- **Carbo medicinalis**
- **výplach očí**
- **podpora dýchání**

T-2 toxin

Profylaxe

- **V současné době není k dispozici**
- **žádná imunoprofylaxe (vakcína)**
- **ani chemoprofylaxe.**
- **Ochranná maska**
- **Ochranná pláštěnka**
- **Omytí kůže i za hodinu snižuje účinky dermální toxicity**

Závěr

Proč právě T- 2 toxin může být zneužit pro vojenské či teroristické účely?

- **Ve formě aerosolu tvoří neviditelný mrak s částicemi $<10 \mu\text{m}$, které se deponují v dýchacím ústrojí, zachytávají se na kůži, kontaminují potraviny.**
- **Klinické projevy se dostaví s časovou prodlevou.**

Závěr

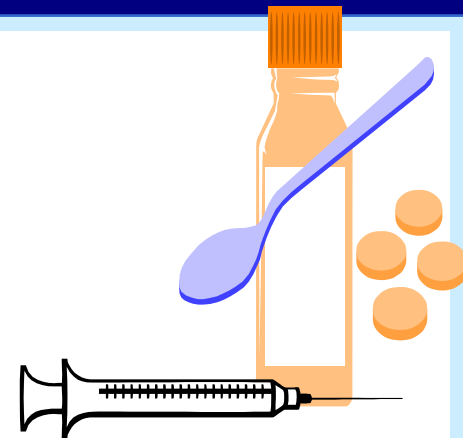
T-2 toxin

- **narušuje celistvost kůže a tím zvyšuje riziko pro další nákazu**
- **je řazen mezi radiomimetické látky**
- **snadná výroba v biotechnologických laboratořích**
- **pokud chybí monitorovací systém – tak o použití T-2 toxinu lze usuzovat jen podle klinických projevů**

Závěr

V současné době není k dispozici

- **žádné antidotum,**
- **imunoprolaxe (vakcína),**
- **chemoprolaxe,**
- **monitorovací (detekční) systém.**
- **Proto je možné radit tento toxin mezi potenciální látky, které mohou být zneužity k vojenským nebo teroristickým účelům.**

Diskuse

Možné zneužití dalších mykotoxinů

Aflatoxiny

Produkty *Aspergillus flavus* a jiných
představují toxikologické riziko - alimentární
chronická toxicita

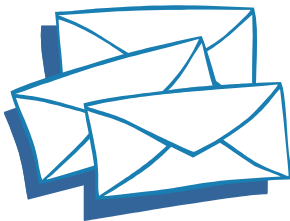
(karcinogen, teratogen, mutagen)

Zdá se, že zneužití aflatoxinů k vojenským účelům
je méně pravděpodobné než použití trichothecenů

!!!

Kontaktní adresa

RNDr. Marie Vacková, CSc.
Katedra epidemiologie
Fakulta vojenského zdravotnictví UO
Třebešská 1575
PS 35/E
500 01 Hradec Králové
Tel.: 973 253 143
E-mail: vackova@pmfhk.cz

Děkuji za pozornost

